

België-Belgique
P.B.
8400 Oostende 1
3/8205

VRIENDEN



OOSTENDE

Nr. **59**

MU.ZEE

↳ Evacuatie Oostende in WO I,
Foto - ????

jaargang 15 | Driemaandelijks tijdschrift | juli - augustus - september 2014
Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1
Verantw. uitgever: Roland Laridon, voorzitter | Kairostraat 54, 8400 Oostende | 059 50 15 98

**CO
SE
L
O
B
B**



➤ EEN PLEIDOOI OM U TEGEN TE ZEGGEN...

Anno 2014. Het zijn moeilijke, vermoeiende, maar toch uiterst verrassende tijden waarin we leven. Een grote flexibiliteit en openheid van geest zijn nodig om alles wat op ons afkomt, in ons op te nemen, te verwerken en ons eventueel eigen te maken.

Het is zoveel, dat je noodzakelijkerwijs een selectie moet maken om in geestelijk en lichamenlijk evenwicht te blijven, bron van geluk en harmonie. De uitersten dreigen zich echter meester te maken van de mens, met aan de ene kant totale aanvaarding en euforie, en aan de andere kant opstandigheid, revolte of passiviteit, onverschilligheid en apathie.

In de wereld van de kunst heerst de grootste verwarring. Er zijn er die alles als kunst beschouwen. Sommigen maken 'santjes' of prentjes, dus pure voorbeelden van imitatie of nabootsing en beschouwen dit als kunst. Anderen maken dingen waarvan men zich afvraagt of de kunstenaars ons voor de gek houden. Ze maken immers dingen, te gek om los te lopen, die ze als kunst beschouwen. Bij hen wordt de figuratie de grootste schietschijf of slachtoffer.

Precies voor die figuratie hield Hugo Brutin op 28 mei 2014 een merkwaardig pleidooi bij de opening van een tentoonstelling in de IMBO/BZIO, met werken van Filip Bisschop, Danny Bloes en Eddy Pintelon: "Wij zijn fier u werk te kunnen tonen van drie kunstenaars die de figuratie op een persoonlijke, boeiende en verrassende wijze huldigen. Er is even een tijd geweest dat figuratie met enig misprijzen werd bekeken en er werd dan ook even beweerd 'que la peinture de chevalet était morte', maar wat we hier zien, toont duidelijk het be-

lachelijke en eigengereide van deze domme uitspraak aan. Danny Bloes bewijst in een veelheid van technieken op overtuigende en schitterende wijze wat voor een voortreffelijke schilder, etser en tekenaar hij is en hoe hij de figuratie een verheven en esthetische dimensie verleent. Ook Eddy Pintelon heeft de figuratie op een heel eigen manier vertolkt en met subtiele referenties gevoed. Evenzeer beheerst hij op meer dan voortreffelijke wijze de vormtaal en de lijnvoering, wat onder meer betekent dat ook in zijn oeuvre het métier, de kunde en de inventiviteit een voorname rol spelen. Filip Bisschop heeft met de twee vorige kunstenaars gemeen dat ook hij een volwaardig métier bezit, en daarnaast de sensibilliteit en de persoonlijke visie om dat métier op een beeldend hoog niveau te tillen. Bisschop hanteert het naakt op een verrassende, persoonlijke en aantrekkelijke manier. Hij bezit duidelijk de vrij uitzonderlijke gave om in enkele gevoelige lijnen het complexe van een menselijk lichaam te vatten, zijn sierlijkheid en sensualiteit te bewaren en te sublimeren." Ten slotte verwees Hugo Brutin naar de vorige tentoonstelling in de IMBO, met werk van Raoul Servais en Maurice Boel, volgens hem twee meesters van de beeldtaal.

In al het buitenissige waarin de kunst (!) vandaag de dag baadt, ook eens een eminent kunstcriticus als Hugo Brutin een moedig pleidooi te horen houden voor de figuratie, is een deugddoende ervaring. Immers, ook uit de figuratie kan een frisse wind komen waaien. De talrijke aanwezigen konden ervan genieten en apprecieerden ten volle het pleidooi van Hugo Brutin, een pleidooi om U tegen te zeggen.

Roland Laridon
voorzitter



➤ FILIP BISSCHOP, DANNY BLOES, EDDY PINTELON

Tekeningen - schilderijen - prints

Deze tentoonstelling, georganiseerd door het Kunstcollege van het BZIO, loopt van 29 mei tot en met donderdag 25 september 2014 in het revalidatieziekenhuis BZIO-IMBO, Zeedijk 286 in Oostende (Mariakerke). Toegang vrij.

➤ Leden van het Kunstcollege en de directie van het BZIO-IMBO met twee van de drie kunstenaars: Danny Bloes (midden) en Eddy Pintelon (rechts).





BEZOEK AAN DE STICHTING JENNY & LUC PEIRE

Op donderdag 28 augustus 2014 nodigt voorzitter Anne Adriaens-Pannier de Vrienden van Mu.ZEE uit voor een geleid bezoek aan de Stichting Jenny & Luc Peire in Knokke. Daar loopt tot 7 september 2014 de tentoonstelling 'Luc Peire en de tekening'.

■ Wie is Luc Peire?

Luc Peire (1916-1994) kreeg zijn opleiding in Brugge (kunstacademie), Gent (HISL) en Antwerpen (NHISK). Als beeldend kunstenaar evolueerde hij vanuit het expressionisme (geïnspireerd door Constant Permeke) via een persoonlijke reductie en stilering van de menselijke figuur (jaren 1950) naar een voorstelling van de mens als spiritueel wezen, gesymboliseerd in de verticale beweging en gesitueerd in een uitgebalanceerde ruimte.



1980. Knokke, bungalow. Luc Peire bij de Groupe Lumino-Tours.
Foto Archief Stichting JLP

Zo groeide Luc Peire internationaal uit tot de meester van het abstract verticalisme. Hij paste de zwart-wit-'graphie' van geritmeerde 'optical art' toe in zijn drie spiegel-environments (1967, 1968, 1973), waarin hij in uiterste consequentie de climax van zijn artistieke streven bereikte: het oneindige en de ruimte. Zijn wil tot samenwerking met andere kunstenaars, architecten en urbanisten leidde tot diverse integratieprojecten in België en Frankrijk, bijvoorbeeld in het Brusselse metrostation Roodebeek.

■ De Stichting Jenny & Luc Peire

Deze Stichting in Knokke-Dorp is door de kunstenaar zelf bij testament opgericht. Ze heeft tot doel het oeuvre van Luc Peire voor een zo ruim mogelijk publiek open te stellen en zijn leef- en werkmilieu in stand te houden, met zijn atelier, de bungalow en de tuin. Daarnaast is er een functionele nieuwbouw gekomen van het architectenduo De Bruycker-De Brock. Met een kleine tentoonstellingsruimte dient die nieuwbouw als 'kluis' voor de werken van Luc Peire. De tuin is uitgebreid om Peires sleutelwerk 'Environment' tentoon te stellen. Er bevindt zich een 'tuinkamer', ontworpen door hetzelfde architectenduo. In haar dagboeknotities 'De ateliers van Luc Peire' (Ludion, Gent-Amsterdam, 2001) getuigt zijn weduwe, Jenny Peire-Verbruggen, van de internationale artistieke carrière van Luc Peire. Deze notities zijn geannoteerd door Marc Peire, neef van de kunstenaar en archivaris van de Stichting.

■ Hommagententoonstelling 'Luc Peire en de tekening'

De ondertitel van de expo luidt: 'Reliëf van potlood op papier'. Luc Peires potlood-tekeningen, pastels en aquarellen worden zelden tentoongesteld. De oudste dateren van het begin van zijn loopbaan, toen hij nog figuratief werkte. Na een lange onderbreking begon hij in de jaren 1970 opnieuw met potlood te werken, om de verticale lijn op een papieren drager vast te leggen.

Deze composities, waarin Luc Peire nuances van tinten en halve tinten moduleerde, zijn op zichzelf staande werken die door hun ritmische en poëtische karakter op een muziekpartituur lijken. Vandaar dat Luc Peire ze 'opus' noemde.

■ Praktische gegevens voor inschrijving en bezoek

- 1) De Stichting kan max. 50 personen ontvangen, in twee groepen van 25. Voorzitter Anne Adriaens-Pannier en archivaris Marc Peire, neef van de kunstenaar, zullen ons rondleiden en daarna een kopje koffie aanbieden.
- 2) Verplicht inschrijven tot 28 juli 2014 bij Martine Meire: via mail martine.meire@oostende.be of telefonisch: 059 56 20 16 tijdens de openingstijden van het stadhuis.
- 3) Bezoek op donderdag 28 augustus 2014 om 15 uur in de Stichting Jenny & Luc Peire, De Judestraat 64, 8300 Knokke-Dorp.
- 4) Bereikbaar met de kusttram (nog een tiental minuten te voet) of via carpooling met andere Vrienden-deelnemers aan het bezoek.



■ Vrijdag 11 juli, 19 uur

Geleid bezoek aan de expo 'Expo loopgraven in Afrika(1914-1918) in de Venitiaanse Gaanderijen + Garden Party

■ Donderdag 28 augustus, 15 uur

Geleid bezoek aan de Stichting Jenny & Luc Peire in Knokke



TERUGBLIK OP DE REIS NAAR CASSEL EN DUINKERKE



De Vrienden in het FRAC

Op zaterdag 24 mei 2014 trokken de Vrienden in de voormiddag naar het Musée de Flandre in Cassel voor een bezoek aan de vaste collectie en de tentoonstelling Erasmus Quellinus II.

Na een lunch aan de jachthaven van Duinkerke volgde een bezoek aan het ernaast gelegen FRAC (Fonds

Régional d'Art Contemporain), waarvan helaas alleen maar de rechtervleugel gereed was. De linker opent pas in het najaar 2014. Grappig was wel de picturale ontmoeting met Herr Seele en zijn hilarische 'Histoire de Belgique'.

De terugkeer verliep in mineur wegens de hevige regen, waardoor de plannen voor een tussenstop letterlijk in het water vielen.

Femke Simonis



Buiten woedt, binnen goed



Leden-kunstenaars stellen tentoon

MIA MOREAUX

Mia Moreaux stelt elk jaar tijdens de zomermaanden haar Beeldentuin open voor het publiek, ditmaal tussen 28 juni en 31 augustus 2014, op zaterdag, zondag en maandag.

Beeldentuin Mia Moreaux: Eernegemsestraat 120, 8460 Westkerke, tel. 059 26 74 74

LEO KUYPERS

Na herstelwerken heropent Leo Kuypers op 15 juni 2014 zijn Galerie Theobalds Boothuisje met werken van Irène Philips en Edmond Dubrunfaut.

Galerie Theobalds Boothuisje, Vlaanderenstraat 17, Oostende.

Openingstijden: zaterdag, zon- en feestdagen van 15 tot 18 u. In juli ook open op donderdag en vrijdag.

MARTINE VYVEY

>>>

Augustus 2014

Open atelier en beeldentuin Martine Vyvey

Iedere zaterdag en zondag en op 15 Aug

Van 13u tot 18u

Of op afspraak: 0472/266519

Klythoek 2 Zedelgem 8210



www.martinevyvey.be



Poëzie

Pablo Neruda (Chili, 1904-1973)

*En het was op die leeftijd... De poëzie was
naar me op zoek. Ik weet niet, weet niet vanwaar
ze opdook, uit winter of rivier.
Ik weet niet hoe of wanneer,
nee, geen stemmen, stemmen waren het niet, geen
woorden, geen stilte,
maar uit een straat werd ik geroepen,
uit de takken van de nacht,
plotseling, te midden van de anderen,
te midden van felle vuren
of alleen op de terugweg -
daar stond zij zonder gezicht
en raakte me aan.*

*Ik wist niets te zeggen, mijn mond
zag geen kans
iets uit te brengen,
mijn ogen waren blind,
en er sprong iets op in mijn ziel,
koorts of verloren vleugels,
en door die brand te ontcijferen,
smeedde ik
mijn eigen eenzaamheid
en ik schreef de eerste vage regel neer,
vaag, onvast, pure
nonsens,
pure wijsheid
van wie niets weet,
-en ineens
zag ik de hemel
opengaan
en zich mededelen:
planeten,
sidderende landouwen
en het donker doorschoten,
doorzeefd
van pijlen, vuur en bloeseming
de overrompelende nacht, het heelal.*

*En ik, nietig wezen,
van de grote sterrende leegte
dronken,
ik naar gelijkenis en beeld
van het mysterie,
voelde mij zuiver deel
van de afgrond
en ik wentelde mee met de sterren
en mijn hart sloeg op drift in de wind.*



Vincent van Gogh - 'Sterrennacht boven de Rhône', Arles (sept. 1888)
olieverf op linnen - 72,5 x 92 cm

Uit: 'Gedichten', Ambo Tweekalige editie, Baarn, 1993
(vertaling: Dolf Verspoor)
Keuze van beeld en gedicht: Roland Laridon



➤ SCHRIJVERS OVER OOSTENDE ALS KUNSTSTAD

Deel 9: Omer Vilain over Jan De Clerck



➤ Omer Vilain

In het vorige nummer van Pro Luce citeerde ik Omer Vilain (1924-2013) in een van zijn drie boekjes met 'kleine Oostendse histories' over enkele Oostendse kunstenaars, met name: Octaaf Van Cuyck, Joris Houwen en Anto Diez, Daan Boens en Gustaaf Sorel. Het betrof het eerst uitgegeven boekje onder auspiciën van de Heem-

kundige Kring De Plate: 'Langs 't hard zand' (1973). In deze negende en laatste aflevering van 'Schrijvers over Oostende als kunststad' laat ik Omer Vilain nogmaals aan het woord, ditmaal over de Oostendse schilder Jan De Clerck. In dezelfde reeks over 'Schrijvers over Oostende als kunststad' is al eens een bijdrage verschenen over Jan De Clerck, in Pro Luce nr. 50 (april-mei-juni 2012). Toen citeerde ik in deel 3 Karel Jonckheere over Jan De Clerck.

■ Van behanger tot kunstschilder

Omer Vilain schrijft in zijn derde boekje, 'Langs de galerijen. Kleine Oostendse histories' (Oostende, 1976) op p. 54:

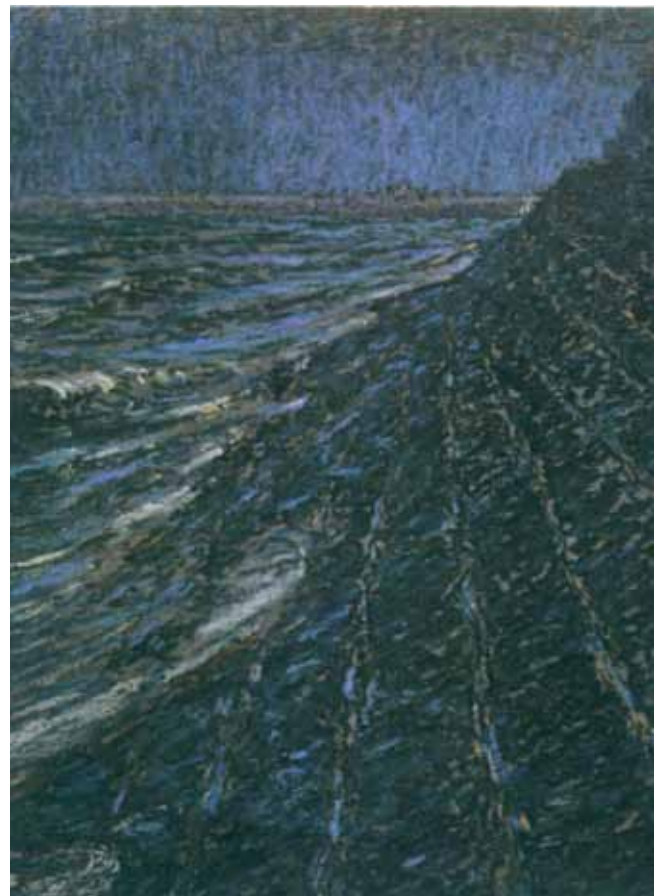
"Jan De Clerck was in augustus 1881 te Oostende geboren. De vader van Jan wenste enkel maar dat zijn zoon hem in het ouderlijk bedrijf zou opvolgen. Hij moest een flinke behanger worden. (...) Het moest wel lukken dat vader De Clerck, die niets van artiesten wilde weten, er zelf drie kreeg. (...) Jan werd kunstschilder, Georges muzikant en Oscar beeldhouwer. Voor Jan was er geen kwestie om naar de academie te gaan. Het geluk wilde dat hij voor zijn vak in de winter naar Brussel gezonden werd. Aldaar kwam hij met enkele kunstenaars in aanraking, o.a. met de kunstcriticus Camille Lemonnier, die hem aanmoedigde om verder te schilderen. Jan, met een eerder bevreesd karakter, nam in Brussel en Duitsland deel aan groepstentoonstellingen, onder de schuilnaam 'Jan van Oostende'.

Op een latere tentoonstelling won hij te Parijs een medaille. Een cliënte kwam zijn ouders feliciteren. Zo lekte het verborgen leven van Jan uit. Zijn vader legde zich goedwils bij de zaak neer, want conservator Henri Permeke, de vader van Constant, moedigde hem eveneens aan om op de ingeslagen weg verder te gaan. Alzo kon Jan 's avonds en 's zondags als vrije leerling de lessen aan de tekenschool volgen. In 1907 nam hij deel aan een tentoonstelling in Madrid, waar

hij weer een medaille verwierf. In 1909 begon hij zeer persoonlijke schilderijen te maken, waarvan het thema op het Oostendse volksleven geïnspireerd was.

Jan De Clerck had intussen ook te Oostende naam gekregen, zodat hij door de Koninklijke Kunstkring uitgenodigd werd om een voordracht te geven over 'De kunst in de samenleving'. Toen hij in 1914 klaarstond om als leraar naar Servië te vertrekken, brak de oorlog uit. Gedurende de wereldbrand verbleef hij in Engeland.

Het leven van Jan De Clerck verliep verder als dat van alle kunstenaars: hard werken, veel tentoonstellingen en armoede. Twee feiten zouden echter op het gemoed van de schuchtere, doch zeer bekwame kunstenaar komen drukken. Het eerste was dat hij besepte dat het zijn ongeluk was in dezelfde stad als James Ensor geboren te zijn en in diens schaduw te moeten leven. (...) Daar was immers maar plaats voor één grote Oostendse kunstenaar. Het tweede feit was dat Jan in 1930 op 49-jarige leeftijd nog zou huwen. Zijn echtgenote zou hem de laatste restjes spontaneïteit onbewust afnemen. Zo herinner ik me nog de tafereeltjes, toen hij mij in zijn salon ontving en een glaasje wijn uit een ver weggestopte fles aanbood en verzocht dit stilletjes te nippen, zodat zijn vrouw het niet zou horen! Ook ontmoedigde hij in zijn laatste levensjaren alle mogelijke kopers. (...) Het deed hem pijn een



➤ Jan De Clerck - 'Zeedijk (helling) te Oostende' (1927)



doek de deur te zien uitgaan. Zijn vrouw was natuurlijk verwonderd dat hij niets verkocht.

De laatste jaren van zijn leven kenden vele Oostendenaars hem. Hij was een serene verschijning met een zwarte hoed en zwarte schoudermantel. Veelal op wandel in het Leopoldpark. Hij woonde daar vlakbij, in de Brusselstraat 15. (...) Jan zou nog tot 1962 leven. In vele musea in binnen- en buitenland hangen er werken van hem. Eens komt nog de dag dat men hem een trapje hoger zal zetten dan nu. Maar tot op heden schijnt er maar weinig plaats te zijn in de galerij der groten, waar Ensor, Spilliaert en Permeke naast elkaar de naam van Oostende hoog dragen."

■ "De Vrienden van Jan De Clerck"

Met deze hommage van Omer Vilain aan de Oostendse kunstschilder Jan De Clerck sluit ik deze reeks 'Schrijvers over Oostende als kunststad' af. Evenals Omer Vilain hoop ik dat Jan De Clerck ooit meer waardering zal krijgen en uit de schaduw van drie groten zal kunnen treden. Tenslotte is het Léon Spilliaert eerder ook al gelukt om op gelijke hoogte met Ensor te komen staan! Gelukkig is ter ere van Jan De Clerck al in 1979 de vzw "De Vrienden van Jan De Clerck" opge-

richt. Jaarlijks wordt er op de eerste zaterdag van oktober een bloemenhulde gebracht bij het graf van Jan De Clerck, op het kerkhof Paster Pype, Nieuwpoortsesteenweg. Daarna worden in hotel Bero, Hofstraat 1a, een of twee werken van Jan De Clerck besproken door een kunstkenner, zoals: Hugo Brutin, Norbert Hostyn, Francine-Claire Legrand, Jan D'Haese, André Baert. Sinds 1979 zijn de besproken kunstwerken gebundeld in een album, waaraan jaarlijks een nieuwe bijlage wordt toegevoegd. Zo besprak Xavier Tricot in 2013 de twee volgende pastels: 'Oranje Marine' (ca. 1910) en 'Zeedijk (helling) te Oostende' (1927). Op de laatste grote zomertentoonstelling in de Venetiaanse Gaanderijen, 'Bonjour Ostende' (2013), waren maar liefst zeven werken van Jan De Clerck geselecteerd door curator Xavier Tricot.

Wie lid wil worden van de vzw "De Vrienden van Jan De Clerck", kan de lidmaatschapsbijdrage (aangesloten leden: € 10; steunende leden: € 13; beschermde leden: € 25) overschrijven op rekening BE70 3840 0803 5425, op naam van "De Vrienden van Jan De Clerck", Oostende.

Femke Simonis

➤ MUSEUMNOCTURNES IN JULI EN AUGUSTUS 2014

Naar jaarlijkse gewoonte, kunnen ook dit jaar toeristen en Oostendenaars genieten van een zo goed als gratis museumbezoek tijdens de maanden juli en augustus. Hiervoor werkt de dienst Cultuur van Oostende samen met tien musea die elk beurtelings hun deuren opengooien op zaterdagavonden, telkens van 18.00 tot 22.00 uur. Voor een bezoek aan de Mercator en de Amandine betaal je 1 euro, de overige musea zijn gratis.

De tien deelnemende musea zijn: Mu.ZEE, Raversyde: ANNO 1465, Fort Napoleon, Amandine & Noordzeeaquarium, Ensorhuis, Zeilschip Mercator, Stadsmuseum, Raversyde: Atlantikwall & Memoriaal en Venetiaanse Gaanderijen. Nieuw dit jaar is dat ook het Noordzeeaquarium deelneemt aan de Museumnocturnes.

- 05 juli: Mu.ZEE
- 12 juli: Raversyde: ANNO 1465
- 19 juli: het Ensorhuis
- 26 juli: Museumschip Amandine
en het Noordzeeaquarium
- 02 augustus: Fort Napoleon
- 09 augustus: Zeilschip Mercator
- 16 augustus: het Stadsmuseum
- 23 augustus: Raversyde: Atlantikwall & Memoriaal
- 30 augustus: Venetiaanse Gaanderijen



Namens de Vrienden van Mu.ZEE heeft onze secretaris Johan Van Roose op zaterdag 12 april 2014 een bloemenhulde gebracht bij het graf van baron James Ensor.





➤ OOSTENDSE BEELDHOEWERS TER ERE (DEEL 4)

Gust Michiels (1922-2003)



➤ Guust Michiels

Persoonlijk heb ik Gust Michiels zeer goed leren kennen naar aanleiding van de tweejaarlijkse nationale beeldhouwwedstrijden van het Vermeylenfonds Oostende die georganiseerd werden tussen 1978 en 2003. Wedstrijden waar hij samen met mij altijd lid was van de jury. Tijdens de rondgang en jurering van de werken had ik de gelegenheid

lange gesprekken met hem te voeren over zijn visie op de kunst, leven en maatschappij en op de beeldhouwkunst in het bijzonder.

Met zijn werk kon ik nader en grondig kennismaken naar aanleiding van de film die ik samen met wijlen mevrouw Simone Desaeuer gerealiseerd heb en waarvan ik het script heb geschreven en het scenario heb opgesteld. Die film over het oeuvre van Gust Michiels behaalde een eerste prijs in een wedstrijd in Oostende en werd voor het eerst vertoond in de Luchterzaal van het Feest- Cultuurpaleis van de stad Oostende op zaterdag 5 november 1988. De projectie van de film werd gevolgd door een tentoonstelling die in het Museum voor Schone Kunsten tot 1 januari 1989 te bezichtigen was. Gust Michiels werd geboren in Gent op 16 juni 1922. Hij ontving een volledige opleiding aan de academies van Gent en Oostende. Nog op zeer jonge leeftijd vestigde hij zich in Oostende. In 1957 werd hij zelfstandig kunstenaar.

■ Statige zeemeerminnen

Wie vroeger uit het station van Oostende kwam of naar het station toe ging, maakte meteen kennis met vijf zittende vrouwen, gestalten die symbool staan voor de thematiek in het oeuvre van de kunstenaar. Vrouwen met typisch, sterk afgetekende gelaatstrekken en vormen die aan statige zeemeerminnen doen denken, met langwerpige afgeplatte neuzen, wijdgespleten ogen en geaccentueerde wenkbrauwen die met de neus twee elegante bogen vormen. De armen zetten die beweging verder. Hoogopstaande kapsels vormen de bekroning in die elegantie. De vrouwen hebben een ronde mond als van een vis. Ze voeren in alle stilte gesprekken over de zee, zoals men haar kan beluisteren in haar branding van ebbe en vloed. Dit beeldengeheel voor het station draagt de titel 'Ode aan de vissersvrouwen'. Het zijn vijf beelden in brons, twee meter hoog. De beeldengroep werd in 1998 officieel ingehuldigd door de toenmalige minister van Verkeer.

In zijn monografie over Gust Michiels schrijft Hugo

Brutin over deze beeldengroep het volgende: *"Gust Michiels exposeert hoofdzakelijk vrouwenfiguren en daarbij valt op dat zij in de meeste gevallen fel gestileerd overkomen. Dat is niet zomaar een nietszeggend kenmerk, maar een constante in zijn gehele oeuvre. Het houdt verband met een streven naar uitzuivering van motieven en materie. Zijn figuren zijn rank en hun uiterlijke verschijning is in functie van hun bestemming. Daarom zijn de jonge meisjes zo teder en verfijnd en is de vrouw zo helemaal anders van allure: weelderig, expansief, maar ook weer in één enkel ogenblik de duidelijke illustratie van een basisgedachte."*

■ Surrealistische sfeer en vervreemding

Het oeuvre van Gust Michiels staat inderdaad in het teken van de vrouw, de vissersvrouw in het bijzonder, en van de zee en alles wat erin leeft. Die vrouwen geeft hij sterk verfijnd weer, wat met zich meebrengt dat ze tot een soort archetype zijn uitgegroeid. Meer nog, tot symbolen. Meteen creëert hij in zijn oeuvre ook een surrealistische sfeer en vervreemding. De wijze waarop Gust Michiels vorm geeft aan zijn figuren, maakt zijn oeuvre onmiddellijk herkenbaar. Het betreft kenmerken die men in al zijn tekeningen, schilderijen, keramiek en beeldhouwwerken terugvindt. Het kapsel van de vrouwenfiguren vormt een eenheid met de specifieke trekken van het gelaat, waarin de ogen, de oogleden, de wenkbrauwen, de neus en de lippen één elegant geheel vormen. Over de verschijning van de vrouwen in het werk van Gust Michiels schreef de kunstcriticus Jan Guillemin in 1984: *"Zijn vrouwen zijn meestal gestileerd, hij toont ze meestal langgerokt en het zijn verschijningen die wel een beetje de wereld van Paul Delvaux oproepen. En in zijn grafisch oeuvre neemt Michiels zijn toevlucht tot helle, opvallende kleuren die transparant het best overkomen."*



➤ 'Ode aan de vissersvrouwen' (vijf beelden in brons: 2m hoog x 3m x 6m), 1998
© www.reisroutes.be

De stilering is bij Gust Michiels altijd en overal aanwezig, en dit zowel bij het vorm geven aan de vissen als bij de gelaatstrekken van de vrouwen, hun kapsel, de vormenwereld van staketsels, dijken, relingen en balken. Talrijk zijn de opdrachten die Gust Michiels kreeg en uitvoerde. In marmer, hout, keramiek en brons creëerde en realiseerde hij prachtige monumenten. Vandaar

dat hij weinig aan tentoonstellingen deelnam. Zowat overal staan kunstwerken van hem opgesteld, zoals in Oostende: basreliëf (8m x 8m), Kursaal, 1947; project monument Zee-lieden (1952); reliëf zuidgevel Stadhuis: wapenschild van de stad Oostende, arduin (8m x 8m), 1962; monument met portret van Albert I en Elisabeth (1968); beeldengroep Stationsplein 'Ode aan de vissersvrouwen' (vijf beelden in brons: 2m hoog x 3m x 6m), 1998. In Nieuwpoort: monument 'Ere aan de bouwvakker', negen beelden (5m hoog x 2m x 1m), 1975.

Zeer karakteristiek in het oeuvre van Gust Michiels is de aanwezigheid van keramiek. Hierin vertoont hij een opmerkelijke voorliefde voor die materie die zo glad, glazig en gevoelig kan zijn. Het is een materie die overkomt als een soort streling. Zij nodigt als het ware uit om de



↳ 'Zeedijkwandeling', olie, 0,50 x 0,60 cm, 1984

kunstwerken te betasten. Je ziet dat de kunstenaar met veel liefde en overgave aan het werk geweest is. Het is alsof Gust Michiels de mooiste ogenblikken van zijn leven beleefd heeft bij het scheppen van dit soort kunstwerken.

Het is fijn vast te stellen dat een kunstenaar zijn band met de zee en haar bewoners (zowel boven als in de zee, met name meeuwen en vissen), de vissers en hun vrouwen in kunstwerken tot uitdrukking kan brengen. Gust Michiels heeft dat gedaan in tekeningen, schilderijen, keramiek en beeldhouwwerken die alle hun eigen vormkenmerken bezitten en alle baden in hun eigen sfeer van intense verbondenheid met de zee en de natuur tout court. Je kan Gust Michiels gerust beschouwen als de Oostendse Modigliani van de beeldhouw-, teken- en

etskunst, zeker wat de vormgeving en stiling betreft.

Roland Laridon



↳ TENTOONSTELLING

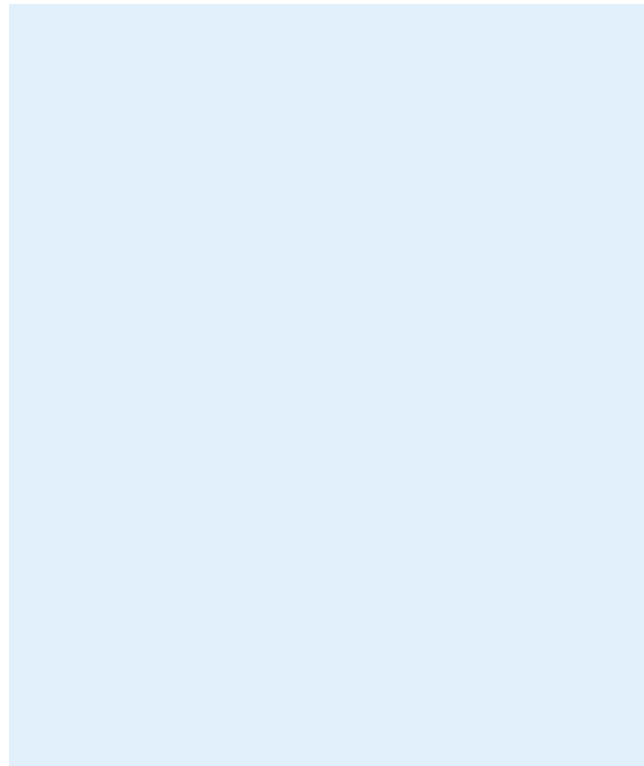
ODYSEE EN EXODUS OSTENDIENSIS

THE BRITISH ARE COMING

Op 4 augustus 1914 viel Duitsland België binnen. De bloedige 'Grote Oorlog' begon. Maar de oorlog trof niet alleen de militairen. De invaller trok een spoor van vernieling en joeg duizenden landgenoten op de vlucht. Naast 300.000 vluchtelingen naar Frankrijk vluchtten er ook een kwart miljoen naar Engeland, grotendeels via Oostende.

Op 11 augustus 1914 bereikten de eerste vluchtelingen Oostende, eerst per spoor, later gewoon langs de weg. De toevloed was zo groot, dat de opvang in openbare gebouwen niet volstond om hen te herbergen. De uittocht naar Engeland voltrok zich niet uitsluitend met de 'maalboten' van de Oostende-Doverlijn, maar ook met vissersboten en allerlei andere vaartuigen. De uittocht werd gestaakt bij de bezetting van Oostende door de Duitsers op 15 oktober 1914.

Op 27 augustus 1914 kwamen de eerste van 4.000 Britse mariniers in Oostende aan de wal. 'Den Ingelsman is doar', galmde het door de stad. Ze werden in de volgende dagen gevolgd door vele duizenden Britse infanteristen. Ze konden echter de val van Antwerpen niet beletten.



Stadmuseum Oostende

Langestraat 69, 8400 Oostende

T 059/51.67.21 - www.stadmuseumoostende.be



↳ LOOPGRAVEN IN AFRIKA (1914-1918)

De vergeten oorlog van de Congolezen tegen de Duitsers • 5 juli - 14 september 2014

De dienst Cultuur en Theater Aan Zee sloegen de handen in elkaar om het interessante fotomateriaal van het Afrikamuseum over de strijd in Afrika tijdens de Eerste Wereldoorlog aan het brede publiek te presenteren in de Venetiaanse Gaanderijen.



↳ © Afrikamuseum, Tervuren

De Grote Oorlog speelde zich niet enkel af achter de IJzer en aan de Somme. Veel verder weg, in het diepe Afrika werd een even bloedige, maar vergeten strijd geleverd. Historicus Lucas Catherine dook in de fotoarchieven van WOI en diepte een verhaal op dat nooit de Belgische geschiedenisboeken haalde.

De Europese naties waren koloniale rijken die soldaten uit hun kolonies inzetten in hun strijd. Dit maakte deze oorlog niet tot een Europees conflict, maar tot een wereldoorlog. België zond - in tegenstelling tot Frankrijk en Groot-Brittannië - geen koloniale troepen naar het front in Europa. Onze legerleiders mobiliseerden in Congo strijdbare mannen en vrouwen voor de 'Force Publique'. Ze werden ingezet om het Duitse leger te bevechten in wat nu Tanzania heet.

De tentoonstelling 'Loopgraven in Afrika (1914-1918)' brengt het archiefmateriaal samen in een unieke fototentoonstelling en vertelt een verhaal dat de loop van onze Europese geschiedenis bepaalde zonder dat het ooit die erkenning kreeg.

'Loopgraven in Afrika (1914-1918)' zal tijdens Theater Aan Zee ook het 'decor' vormen voor talrijke literaire en andere interventies, die aansluiten bij het thema van de tentoonstelling.

Openingstijden

Indoor in de Venetiaanse Gaanderijen:

hoek Zeedijk / Parijsstraat

dagelijks (ook op feestdagen) van 14 tot 18 uur.

Op zondag van 10 tot 12 uur en van 14 tot 18 uur.

Wij nodigen onze leden uit voor een gratis geleid bezoek aan de expo en bieden u graag achteraf een glaasje aan in de tuin van de Venetiaanse Gaanderijen. Dit bezoek vindt plaats op vrijdag 11 juli om 19.00 uur. Inschrijven is verplicht voor 7 juli; via mail martine.meire@oostende.be of telefonisch: 059/56.20.16 (tijdens de openingstijden van het stadhuis).

↳ TERUGBLIK OP HET GELEID BEZOEK AAN DE TENTOONSTELLING XAVIER TRICOT

Zo'n 25 Vrienden namen op 9 april deel aan het geleid bezoek aan de tentoonstelling van Xavier Tricot in de Venetiaanse Gaanderijen. Op de foto rechts licht een bezielde Xavier Tricot enkele van zijn werken toe.



Wij gedenken

Op 18 april 2014 is ons lid mevrouw Diane Dewolf overleden.

■ **Een tentoonstelling in twee episodes over het oeuvre en het universum van Paul Joostens**

**Episode II: Collages & Assemblages:
28 juni - 14 september 2014**



Paul Joostens, La déesse cinématographique. Mu.ZEE Oostende © Paul Joostens

Cinema Joostens onderzoekt in twee episodes het oeuvre en het universum van de Antwerpse avant-garde kunstenaar Paul Joostens (1889-1960). In de eerste episode van Cinema Joostens staan zijn tekeningen en schilderijen centraal, in het tweede deel de collages en assemblages. Het universum van Paul Joostens ontvouwt zich als een compositie met verrassende facetten: hij kon zich aanvankelijk vinden in het kubisme en het dadaïsme, maar ontwikkelde in de jaren 1920 een geheel eigen stijl, die dicht stond bij deze van de Vlaamse Primitieven. De titel Cinema Joostens verwijst naar zijn passie voor films en filmsterren.

De teksten, tekeningen, schilderijen, collages en assemblages van Paul Joostens werden voor het eerst in bijna een kwarteeuw verzameld, onderzocht en waar nodig opnieuw gedateerd. Het resultaat is een overzichtstentoonstelling met talrijke nieuwe inzichten en ontdekkingen. De curators hebben ook uniek filmmateriaal en een groot aantal nooit eerder tentoongestelde werken uit privécollecties uit binnen- en buitenland weten samen te brengen.

Cinema Joostens wordt begeleid door een tweeledige catalogus die in woord en beeld de neerslag vormt van

nieuw kunstwetenschappelijk onderzoek naar het oeuvre en de beweegredenen van Paul Joostens. Het eerste deel verschijnt op 1 maart, het tweede deel op 28 juni. Deel één bevat divers en vaak ongepubliceerd fotomateriaal, maar ook meer dan 400 illustraties van tekeningen, schilderijen, collages en assemblages. Deel twee belicht dan weer het oeuvre van Paul Joostens in relatie tot onder andere cinema, filosofie en psychoanalyse, en omvat eveneens onbekende teksten van zijn hand.

■ **Sammy Baloji**

Hunting and Collecting

Mu.ZEE, 3.8.2014 – 21.9.2014

De Congolees Sammy Baloji is te gast in Mu.ZEE met de tentoonstelling Sammy Baloji – Hunting and Collecting, die een mix van oude en nieuwe foto's presenteert. De oude foto's, uit de periode 1911-1913, staan symbool voor het koloniale verleden van Congo met al haar problemen, de nieuwe foto's, genomen door Sammy Baloji en fotograaf-journalist Chrispin Mvano tonen het geweld en de oorlog die er nu al jaren heerst. Op die manier verbindt Baloji het verleden met het heden en klaagt hij het geweld als algemeen fenomeen aan. Naast foto's van Sammy Baloji is er werk aanwezig van Georges Senga, Claus Sinzomene, Renzo Martens, Salomé Laloux, Chrispin Mvano...in combinatie met een selectie kunstwerken uit de vaste Mu.ZEE-collectie! Deze tentoonstelling is een samenwerking tussen Mu.ZEE, TAZ, KVS en KMMA.



Sammy Baloji. Mu.ZEE Oostende ©Sammy Baloji

Er werd een combiticket uitgewerkt met de 'Loopgraven in Afrika' (Venetiaanse Gaanderijen). Ze maakt ook deel uit van het Bato Congo-luik op TAZ deze zomer.

Mu.ZEE

Romestraat 11
8400 Oostende
di-zo: 10u – 18u
www.muzee.be

PRO LUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
Individueel lid: 28 euro
Gezin, samenlevingsstarief: 45 euro
Steunend lid: 50 euro
Sponsor: 150 euro
Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuyse
(tel. 059/80.30.61)

Redactieraad: Roland Laridon (voorzitter), Willy Bosschem, Sonja Geeraerts, René Maes, Martine Meire, Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem
Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com
Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999 (Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op 15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533).

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Roland Laridon,
Kairostraat 54, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose,
Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg

Reisleiding: Sonja Delanghe-Geeraerts | T: 059 43 02 55
sonjageeraerts@hotmail.com
jnieuwenhuyse@telenet.be

Bankrelatie: IBAN: BE16 0012 0908 3374
BIC: GEBABEBB
Vrienden Mu.ZEE collectie stad Oostende
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende.

????????

????????????

Martine Meire
directeur-cultuurbeleidscoördinator



Venetiaanse Gaanderijen-Zeedijk Oostende

Savaria
RESTAURANT

lowyck
& pluspoint
drukkerijen